

Uitleg

De Vaandeldrager nu te zien in het Rijksmuseum

Je kent vast de bekende Nederlandse schilder Rembrandt van Rijn wel. Hij schilderde onder andere het wereldberoemde schilderij *De Nachtwacht*. Binnenkort kun je in het Rijksmuseum nóg een bijzonder schilderij van Rembrandt bekijken: *De Vaandeldrager*. Na jaren in het buitenland te zijn geweest is dit schilderij nu weer terug in Nederland. In deze les lees je meer over dit bijzondere schilderij.

Deze les

- Bij **opdracht 1** lees je de tekst actief. Je bedenkt zelf vragen voor, tijdens en na het lezen en je beantwoordt sleutelvragen. Ook vul je een deel van het schema bij opdracht 2 in.
- Bij **opdracht 2** vul je een bekend-benieuwd-bewaardschema over de tekst in.
- Bij **opdracht 3** ga je aan de slag met woorden uit de tekst.
- Bij **opdracht 4** geef je je mening over een schilderij van Rembrandt, bijvoorbeeld *De Vaandeldrager*.
- En **opdracht 5** is een extra opdracht: jullie ontwerpen een vaandel voor jouw klas.

OPDRACHT 1 Actief lezen en deel van schema invullen

1. Kijk goed naar de titel, de kopjes en de foto's bij de tekst.
2. Wat weet je al over dit onderwerp? Vul bij opdracht 2 de eerste kolom van het schema bij opdracht 2 in: **Bekend**.
3. Wat verwacht je dat de tekst je gaat vertellen? En wat zou je graag willen weten? Vul dat in bij **Benieuwd**.
4. Lees nu de uitleg.

Uitleg

Bij **Actief lezen** bespreken jullie de tekst in een groepje. Bespreek steeds elk stukje. Lees dan de sleutelvraag of sleutelvragen die bij dat stukje hoort/horen. Sleutelvragen helpen je om de tekst beter te begrijpen.

Een sleutelvraag vraagt bijvoorbeeld:

- naar het **belangrijkste** van een stukje van de tekst;
- naar een **verband** tussen twee stukjes tekst;
- naar iets wat **onduidelijk** is in de tekst.

5. Lees de tekst actief in groepjes. Maak aantekeningen in de tekst zelf, of schrijf ze op het werkblad dat je krijgt.
6. Kom je woorden tegen die je niet (goed) kent? **Onderstreep** ze in de tekst.
7. Lees daarna de sleutelvraag of sleutelvragen bij dat stukje en beantwoord die samen. Gebruik je het werkblad? Schrijf dan de antwoorden op de sleutelvragen op je werkblad.

Sleutelvragen

Groepje van: _____

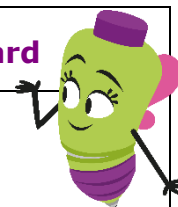
Leesdoel: Na het lezen van de tekst weet ik _____

Tijdens het lezen	
Inleiding	1. Waarom is het Rijksmuseum in het nieuws?
Schutters	2. Wat zijn schutters precies? Leg het in je eigen woorden uit.
Hip	3. Je kon niet zomaar vaandeldrager zijn. Wat moest je zijn om vaandeldrager te kunnen worden? Noem twee dingen.
Rembrandt	4. Waarom schilderde Rembrandt <i>De Vaandeldrager</i> ? 5. Bereikte Rembrandt ermee wat hij wilde? Leg uit waarom (niet).
<i>De Vaandeldrager</i> is weer thuis	6. Hoe werd ervoor gezorgd dat iedereen in Nederland het schilderij kon zien?
Na het lezen	
7. Wil jij <i>De Vaandeldrager</i> graag in het echt gaan bekijken? Leg uit waarom (niet).	

OPDRACHT 2 Een bekend-benieuwd-bewaardschema invullen

1. Bij opdracht 1 heb je de kolommen **Bekend** en **Benieuwd** al ingevuld.
Nu ga je de derde kolom invullen. Wat moet of wil je onthouden? Vul dat in bij **Bewaard**.
2. Welke vragen heb je nog na het lezen van de tekst? Vul die ook in bij **Bewaard**.

Bekend	Benieuwd	Bewaard

OPDRACHT 3 Vragen over woorden in de tekst beantwoorden

Uitleg

Als je een tekst leest kom je soms woorden tegen die je niet kent of niet begrijpt. Wat kun je dan doen?

1. Lees een stukje **terug** of lees een stukje **verder**. Misschien wordt daar uitgelegd wat het woord betekent.
2. Kijk naar de **foto's** of **illustraties** bij tekst. Misschien hebben die wat te maken met het woord.
3. Kijk goed naar **het woord zelf**. Soms ken je al een stukje van het woord. Dat kan je helpen om te bedenken wat het woord betekent.
4. Denk zelf goed na en gebruik je **eigen kennis**.

Weet je dan nog niet wat het woord betekent? **Vraag** het aan iemand anders of zoek het woord op in het **woordenboek**. Controleer altijd of de betekenis past in de tekst.

1. In regel 6-7 staat: *De schutters **beschermden** vroeger een stad.*
Wat betekent **beschermen**?

- A. ervoor zorgen dat iemand heel bang wordt
- B. ervoor zorgen dat iemand heel rijk wordt
- C. ervoor zorgen dat iets of iemand veilig is

Hoe ben je achter de betekenis gekomen?

2. In regel 7-8 staat: *Ze liepen door hun deel van de stad en **hielden** alles **in de gaten**, een beetje zoals de politie nu.*
Wat betekent **in de gaten houden**?

- A. letten op
- B. lopen naast
- C. luisteren naar

Hoe ben je achter de betekenis gekomen?

3. In regel 19-20 staat: *Hij moest ervoor zorgen dat de vijand het vaandel niet **in handen kreeg**.*
Wat betekent **in handen krijgen**? Schrijf het zelf op.

Hoe ben je achter de betekenis gekomen?

4. In regel 20-21 staat: *De kans dat hij **sneuvelde** was daardoor groot.*
Wat betekent **sneuvelen**?

- A. beroemd worden door een oorlog of gevecht
- B. doodgaan in een oorlog of gevecht
- C. ziek worden in een oorlog of gevecht

Hoe ben je achter de betekenis gekomen?

5. In regel 31-32 staat: *Schutters betaalden namelijk vaak veel geld voor zo'n groeps**portret**.*
Wat betekent **het portret**? Schrijf het zelf op.
-

Hoe ben je achter de betekenis gekomen?

6. In regel 37-38 staat: *Sommigen denken dat Rembrandt zelf **model gestaan** heeft voor dit schilderij.*
Wat betekent **model staan**?

- A. de koper zijn
- B. de maker zijn
- C. het voorbeeld zijn

Hoe ben je achter de betekenis gekomen?

7. In regel 39-40 staat: *Een paar jaar later kreeg Rembrandt de opdracht om zijn bekendste **werk** te schilderen: De Nachtwacht.*
Wat betekent **het werk**? Schrijf het zelf op.
-

Hoe ben je achter de betekenis gekomen?

8. In regel 45 staat: *En al die tijd was het schilderij verborgen voor **de buitenwereld**.*
Wat betekent **de buitenwereld**?

- A. de mensen die liever buiten dan binnen zijn
- B. de mensen die niet bij een bepaalde groep horen
- C. de mensen die niet in Nederland wonen

Hoe ben je achter de betekenis gekomen?

9. In regel 48-49 staat: *En in elk museum waar het schilderij hing, kon je **ten minste** één dag gratis naar het schilderij gaan kijken.*
Wat betekent **ten minste**? Schrijf het zelf op.
-

Hoe ben je achter de betekenis gekomen?

10. In regel 51 staat: *Daar zal het **voorlopig** blijven hangen.*
Wat betekent **voorlopig**?

- A. de komende tijd
- B. heel misschien
- C. zeker niet

Hoe ben je achter de betekenis gekomen?

Tip

Wil je meer weten over **ophelderen van onduidelijkheden**? Kijk dan op de strategiekaart!

Speel nu een spelletje **woordenschatmemory** met de woorden uit de tekst.

1. Werk in groepjes van twee. Je krijgt een setje kaartjes van je juf of meester. Hussel de kaartjes door elkaar en leg ze op tafel, met de tekst naar beneden.
2. Eén van jullie begint. Draai een kaartje om en lees hardop voor wat erop staat. Draai dan nog een kaartje om en lees voor wat daar op staat. De bedoeling is dat je de juiste woorden bij de juiste definities zoekt.
3. Heb je een goede set gevonden? Dan mag je dat setje houden en het nog een keer proberen. Als je geen goede combinatie hebt gevonden mag de ander het proberen. Maar probeer te onthouden wat er op de kaartjes stond!
4. Probeer alle combinaties te vinden. Degene met de meeste kaartjes wint!

OPDRACHT 4 Een recensie schrijven

Een recensie is een speciaal soort overtuigende tekst. Een goede overtuigende tekst schrijf je met **SLAK**. Wat betekenen de letters?

- S** Beschrijf de **S**ituatie
- L** Laat je mening horen
- A** Geef een **A**rgument
- K** Eindig met een **K**lapper van een zin!

Uitleg

In een **recensie** lees je wat iemand vindt van bijvoorbeeld een boek of een film.

Meestal geeft de schrijver eerst kort wat **informatie** over het boek of de film.

De schrijver geeft dan zijn **mening** en probeert je met **argumenten** te **overtuigen** van zijn mening.

Meestal eindigt een recensie met een **advies**, bijvoorbeeld: 'Deze film mag je niet missen!' Dat is vaak een **klapper van een zin**.

1. Lees de uitleg hierboven. Je gaat een recensie schrijven. Niet over een boek of film, maar over een schilderij van Rembrandt.
2. Kies op de volgende bladzijde een schilderij uit waar je een recensie over gaat schrijven. Denk alvast na wat je over het schilderij kunt vertellen en wat je mening erover is. Vind je het bijvoorbeeld mooi, verdrietig, dromerig, bijzonder of knap gemaakt? Of vind je het juist helemaal niet mooi? Probeer ook uit te leggen waarom je dat vindt. Schrijf je gedachten op een los blaadje.

Tip: Wil je de schilderijen groter bekijken? Zoek ze dan op internet op. Of vraag je juf of meester om een grotere afbeelding.

Kies een van de onderstaande vier schilderijen van Rembrandt.

De Vaandeldrager

Het Joodse bruidje

Oude lezende vrouw

De Nachtwacht

3. Vul nu het SLAK-schema in voor het schilderij dat jij hebt gekozen. Dit helpt je bij het schrijven van je recensie. Schrijf bij de **S** op over welk schilderij jouw recensie gaat. Schrijf daar ook kort op wat er op het schilderij te zien is. Wat vind je van het schilderij? Schrijf dat op bij **L**. En waarom vind je dat? Schrijf je argumenten bij de **A**. Bedenk er twee of meer. Schrijf bij de **K** een klapper van een zin. Schrijf alles op in losse woorden of korte zinnen.

S	<i>Het schilderij _____ van Rembrandt.</i>
L	
A	
K	

4. Lees de uitleg.

Om je **mening** op te schrijven kun je deze woorden gebruiken:

Ik vind...

Volgens mij...

Mijn mening is...

Om **argumenten** op te schrijven kun je bijvoorbeeld deze woorden gebruiken:

Ik vind dit omdat...

Mijn belangrijkste argument is...

want, omdat...

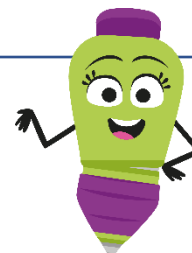
Een andere reden waarom ik dit vind is...

Aan het einde van de tekst schrijf je nog een keer heel duidelijk je mening in een **klapper van een zin**. Hierbij kun je deze woorden gebruiken:

Dus...

Daarom...

5. Schrijf de recensie over het door jou gekozen schilderij hieronder of op een los blaadje.
Gebruik hierbij jouw ingevulde SLAK-schema op de vorige bladzijde.

OPDRACHT 5

Een klassenvaandel ontwerpen (extra opdracht)

In de tekst heb je gelezen dat een vaandel een soort vlag is. Een vaandel was voor schutters erg belangrijk. Jullie bedenken een vaandel voor jullie eigen klas. Je kunt hiervoor het onderstaande sjabloon gebruiken.

Bedenk eerst in groepjes: Wat vinden jullie als klas belangrijk?
Kunnen jullie daar ook een korte, krachtige zin bij bedenken?
Maak er een mooie tekening bij die echt passend is voor jullie klas.

